

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. július 31.

Vasárnap.

XXIII évfolyam. 61. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petisórért, vagy annak helyéért 10 fillér
Hivatalos- és orvosai hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

Jóakaró figyelmeztetés.

A 48-as párt Kossuth-szárnya még mindig nem képes szabadulni attól a zavartól, melybe annak idején az obstrukció újból való fölvetelével jutott. Hisz tudjuk, hogy akkor ama turbulens elemek nyomása által, melyek csak szevedélyes hangulatban és általános zavarban képesek érvényre jutni, vette fel a kétségbeesés ama politikáját, mely által megbukott az a miniszterium, melynek bukását az ellenzék utólag oly gyakran meggyászolta. Mindjárt azután megkisérelte a Kossuth-szárny, vagy jobban mondva, annak vezetősége, magát ismét összeszedni, tevőleges politikához térni, de már késő volt, oly messzemenő szakadás állt be akkor, hogy a párt vezérei szükségesnek tartották a visszalépést. A Tisza-miniszterium alatt sem tudott többé a párt, miután Kossuth Ferenc a vezetést ismét átvette, egységes működést kifejtetni és most, miután Thaly indítványa folytán az obstrukció száműzetett, sok vidéki város függetlenségi párti egyletei szorítják a pártot, elárasztják szemrehányással, hogy a munka kellőközepén, mely sikeresnek tetszett, egyszerre abban hagyta a munkát és azt követelik tőle, hogy egy értekezleten foglaljon állást a vidéki egyletek kívánatához. A Kossuth-párt ezt az állásfoglalást, talán azért is, mert vezére beteg s fürdőhelyen tartózkodik, az őszre halasztotta, az országgyűlés újból való összejöveteleig. Hogy ez valóban politikus, okos és előrelátó volt-e, az igen kényes kérdés. Ha arról van szó, hogy az új választások lehetséges esetére a mandatumokról biztosak legyenek, amennyiben előbb meghallják, milyen hangulat nyilvánul az országban s aztán iparkodnak e hangulathoz alkalmazkodni, úgy ez talán praktikus segédeszköz de ez a praktikus segédeszköz semmiesetre sem oly értékes, mint az lenne, ha a 48-as párt elveinek éles hangsúlyozása mellett az elveket a tényleg elérhetőktől, a nyomban elérhetőktől elkülönítené és így a párthívek nézeteit tisztázni megkisérelné. E tisztázás eredménye csak az lehetne, hogy a párt az elvtársak legnagyobb részéről biztos maradna mindenekelőtt azonban erős és állandó kísérete lenne. A halasztással azonban ajtót kaput tár a legmeszebbmenő izgatásnak, maga okozza azt, hogy azok a pártok, melyek, nem tudjuk mivel játszanak több bujósdit: a 67-es, vagy a 48-as elvekket, kiveszik vitorláiból a szelet és a 48-as párt választóanyagából ujoncoznak

maguknak követőket. Ily körülmények közt tehát nem lehet nehéz a választás a 48-as pártnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőházban július 25-ikén folytatták a költségvetési vitát.

A törvényjavaslatnak a honvéd nyugdíjakról szóló tételénél Ilyés Bilint szólalt fel és a nyugdíjak összegének felemelését kérte.

Madarász József, Barabás Béla és Rátkay László után, kik szintén hozzászóltak és ugyanilyen értelemben e tételhez, gróf Tisza István válaszolt a felszólalásokra és kijelentette, hogy az előtte szólók által kívánt nyugdíjemelést az 1905-iki évi költségvetésbe be fogja illeszteni.

Ezután következett az ő Felsége körüli miniszteri tárca költségeinek tárgyalása.

E tételnél Rátkay László szólalt fel és megtámadta gróf Khuen Héderváryt a chlapi hadiparancs miatt. Még Bedőházy János szólalt fel s azután gróf Khuen Héderváry válaszolt Rátkay László támadására és kijelentette, hogy most is fenntartja azon állítását, hogy a király akkor alkotmányunk értelmében járt el.

Az elnök erre az ülést pár percre felfüggesztette. Szünet után a belügyi tárca költségeinek tárgyalásánál Szalay László és Kelemen Béla beszéltek, mindketten a javaslat ellen.

Miután még gróf Tisza István miniszterelnök válaszolt, az ülés véget ért.

Július 26-án folytatták a belügyi tárca költségeinek tárgyalását.

Buzáth Ferenc a javaslat ellen beszélt.

Ezután Molecz Dani emelkedett szólásra. Beszédében megsürgette a városok közigazgatási rendezését. Smialovszky Valer után felszólalt Rakovszky István. Rakovszky szavá tette a Fenyő Sándor ügyét és kérte a miniszterelnököt, hasson oda, hogy a rendőri felügyelet szigoríttassék.

Kovács Pál csatlakozik Molecz Danihoz, míg Sebes Dénes az erdélyi városok közigazgatási rendjét sürgette.

Vészi József a tüdőbetegek részére szanatóriumok felállítását kérte.

Gróf Tisza István miniszterelnök az elhangzott beszédekre válaszolva, a Fenyő Sándor ügyére vonatkozólag kijelentette, hogy a rendőrség intézkedését a bíróság szabályozza. A szanatóriumra vonatkozólag pedig azt válaszolta a miniszterelnök, hogy a szanatóriumokat a városokon kívül kívánja elhelyeztetni.

A képviselőház a belügyi tárca költségeit megszavazta, azután áttért a kereskedelmi tárca költségvetésére.

Július 27-én felszóltak Smialovszky Valer nemzetipárti és Mukies Simon pártokivüli 48-as. Mind a ketten ellene beszéltek a törvényjavaslatnak.

A felszólalóknak Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter válaszolt.

Első sorban Ernszt Sándor néppárti és Krasznay Ferenc Kossuth párti képviselő felszólalásával foglalkozott.

A közös vámterület nézete szerint — nem káros iparunkra. Csak jó ipartörvényt kell alkotni.

Legközelebb a Ház elé fogja terjeszteni egy ilyen törvénynek tervezetét.

Mint határozott meggyőződését fejezte ki, hogy Magyarország ipara csakis a közös vámterület mellett boldogulhat.

Krasznay Ferenc záróbeszédében hangsúlyozta azon meggyőződést, hogy Magyarország boldogulásához az önálló vámterület létesítése nélkülözhetetlen.

A kereskedelmi tárca költségvetését ezután általánosságban megszavazták és áttértek a részletek tárgyalására.

Ezután a tárca költségvetését részleteiben is elfogadták.

Július 28-án megkezdtek a földmívelésügyi tárca tárgyalását.

Pap Géza előadó elfogadásra ajánlotta a javaslatot, mert a mostani földmívelésügyi kormány nagy-nagy elődjo nyomdokain halad.

Marjay Péter a Kossuth-párt nevében nem fogadja el a javaslatot. Adóelengedést kíván a gazdáknak. A szárazság sújtotta gazdáknak eladósodását meg kell gátolni.

Határozati javaslatot nyújt be a földadó leszállításról, a progresszív adóról.

Bedőházy János a székely kérdést fejtegette.

A székely kérdés megoldását a kormány figyelmébe ajánlotta. Utána Sebes Dénes, Barta Ödön, Molnár Ákos beszéltek a költségvetés ellen.

KÜLFÖLD.

Plehve orosz belügyminisztert meggyilkolták.

Szentpétervárról megdöbbentő politikai gyilkosság híre érkezik. Plehve orosz belügyminisztert, a cári hatalom egyik legerősebb támaszát július 28-án délelőtt, amikor a varsói pályaudvar előtt elhajtattott, bombával megölték. A robbanás a miniszter fejét, balkarját és lábait teljesen letépte a törzsről. A merénylet elfogták.

A meggyilkolt miniszter elődjét Sipjagint Balmasev nevű nihilista nemrég golyóval terítette le. Egy hónapja sínes, hogy a finn kormányzót Bobrikovot is lelőtték. S most következett utánok Plehve, aki a finnek kegyetlen üldözési politikáját megteremtette. Ugy látszik, nagy az elkeseredés az orosz népben.

Az orosz-japán háború.

Tokióból jelentik: Oku jelentése szerint a japán hadsereg szárazon és tengeren erős támadást intézett e hó 24-én az oroszok harevonala ellen és reggeltől estig tartó erős küzdelem után sikerült az oroszokat hadállásaikból kiforgatni úgy, hogy azok megfutamodtak. Este 10 órakor kiszorították az oroszokat Tatilingból, a melyet azután a japánok megerősítettek. A veszteség orosz részről 2000, japán részről 800 ember.

Rákóczi jön!

Nagy Rákóczi Ferenc, a számkivetett magyar fejedelem, a legendák hőse: jön!

Hazajön hozzánk, akik állandóan nemzeti imádságainkba foglaljuk a nevét. Hazajön hű magyarjaihoz, akik századok óta sirják vissza; mert az apák

megtanították rá a fiakat, hogy II. Rákóczi Ferenc emlékeztetést a szívők mélyére zárják és ennek az emlékeknek a szent tűzével gyútsák lobogó lángra bomszerelmeket.

Visszajön a kuruc fejedeleme, hogy hazája földjére hajthassa végre fáradt fejét. Visszajön, ámbár régiesrég elporladott; de legalább összevigyíti mulandó lényé maradványait a magyar röggel, mely eddig el volt tiltva tőle.

Rákóczi Ferenc jön; és vele jönnek a többiek, akik az övéi voltak és a nemzetét; és akik vele mentek volt s vele osztották meg a hazátlanságot, ami a legkésőbb kin a világon.

Lapunkban már hírt adtunk erről a nagyjelentőségű eseményről, aminek a megvalósulása oly formák között indult meg, hogy lehetetlen általa meghatározhatóságot nem éreznünk. Mert felsőes királyunk, akinek a bölcsessége előtt hódolattal kell fejet baltanunk, a legmesszebb menő előzékenységgel van rajta, hogy meghallgatván a nemzet óhaját, annak teljesülését lehetővé tegye.

A kuruc idők szabadságharcának immár nemzeti szentté avatott hőstét kívántuk vissza az idegenből. És a király akinek a családját II. Rákóczi Ferenc trónvesztésnek nyilvánította volt: nemes szívvel csak azt keresi most, hogy mivel szerezhet örömet annak a nemzetnek, amely felkent királyához hű és ragaszkodó tud lenni akkor is, amikor oly kegyeletet őriz és ápol, amely a régi idők hazafi-számkivetettjeit mindenkorra szorosan fűzi össze vele.

Áldott legyen a királyi akarat, amely ebben döntött.

II. Rákóczi Ferencnek, Zrínyi Ilonának, Beresényi Miklósnak és a többi felsorolt s idegenben porladó szabadságharcos magyarnak a hamvai úgy fogják tehát visszakerülni hozzánk, hogy egyházi és politikai ünnepek keretében helyeztetnek majd el a kassai dombon, ahol a magyar haza területén is leginkább lehetnek otthon a történelem tanúsága szerint.

Ez a nyílt és fenkölt ünnepség teszi rá majd az egész egyszerű eseményre a nemzeti diadal koszoruját.

Akik elmentek számkivetve: megjönnek mint várvavárt, soha el nem feledett, nimbuszukban a honfiai martírság által felmagasztosult nemzeti szentek.

Gyönyörű eredmény; sok bajunkban mélyenható vígasz. Mert ha ezt elérhettük, az csak meg erősödésünket jelenheti; kívált oly értelemben, hogy a király megértette az ő hű magyar nemzetét s vele érez.

Rákóczi Ferenc és az övéi jönnek haza, azokhoz, akiké viszont ők mindnyájan.

A nemzet lelkesülten várja a pillanatot, amikor a dicsőült hamvakat emlékükhöz méltóan fogadhatja és helyezheti el.

Üdv Kassa városának, amelyé a kitüntetés, hogy a nemzet visszatért fia mindörökké hozzájuk szállanak.

Iparos segéd- és tanonc munkakiállítás Marosvásárhelyen.

— Felhívás városunk és vidéke iparos segédeihez és tanoncaihoz. —

Amint ez a „Székelyföld“-ben már jelezve volt a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi Miniszter ur rendeletére és anyagi támogatása mellett ez év őszén október 23-tól 31-ig, kerületi iparos segéd- és tanonc-munkakiállítás lesz Marosvásárhelyen.

A kiállítandó tárgyak a székelyföldi iparmuzeum termeiben VIII. csoportban lesznek elrendezve a következő beosztással:

- I. csoport: vas- és fémipar;
- II. csoport: gépgyártás, közlekedési eszközök és műszerek;
- III. csoport: építő-, kő-, föld-, agyag- és üvegipar;
- IV. csoport: fa- és esontipar;
- V. csoport: bőr-, sörte- és szőripar;
- VI. csoport: fonó-, szövő- és ruházati ipar;
- VII. csoport: élelmiszeripar;
- VIII. csoport: papiros-, sokszorosító ipar és más vegyes iparágak.

E kiállításban részt vehetnek azon iparos tanoncok, ipari munkások és iparos segédek, akik a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai kerület (Marostorda—Csik—Háromszék és Udvarhely-megyék) valamelyik városában vagy községében laknak.

A részvételt f. évi augusztus 20-ig kell Marosvásárhelyre a keresk. és iparkamarának bejelenteni; a kiállítandó tárgyak pedig október 12-ig adandók fel a vasutra.

A kiállítók sem térdíjat, sem egyéb költséget nem viselnek sőt a szállítási költségeket is a fuvarlevelek bemutatása ellenében a kamara visszatéríti.

Ha a kiállítandó tárgyak eladandók, azoknak árát az eladás után a kamara minden levonás nélkül elküldi a kiállítóknak.

A kiállítók a bírálat szerint jobb munkákért kitüntető okmányt kapnak, emlékkománymint pedig minden egyes kiállító kap.

Ezen felül pénzbeli jutalmakat kapnak:

a) a segédek és munkások közül 12-en egyen-

ként 20 koronát aranyban, 30-an egyenként 10 koronát ezüstben;

b) a tanoncok közül: 20-an egyenként 10 koronát aranyban, 30-an egyenként 5 koronát és 30-an egyenként 3 koronát ezüstben.

A kiállításban résztvevők a III. köcsosztályban féláron utazhatnak Marosvásárhelyre és vissza, ha ebbeli szándékukat szeptember 10-ig bejelentik a kamarának.

Ennyi főbb vonásokban a kiállítás ismertetése. Az érdeklődőknek (vidékieknek is) bővebb magyarázattal és felvilágosítással készséggel szolgál Rákosi József, áll. elemi és iparostanoncisk, tanító.

És most első sorban városunk t. iparostanonteihez fordulunk kérdésünkkel. Hassanak oda, hogy segédek és tanoncok minél nagyobb számban, a lehető legversenyképesebb munkákkal vegyenek részt a kiállításban, hogy azt a jó hírnevet, melyet iparunknak a mesterek megszereztek a multban, a fiatal iparos nemzedék ne csak megtartsa a jövőben, hanem a lehetőségig fokozza.

Az iparos segédeket és tanoncokat pedig saját jól felfogott érdekekben kérjük és figyelmeztetjük, hogy ragadják meg az önként kínálkozó kedvező alkalmat, amely esetleg egész jövőjükre kiható erővel bírhat.

Kézdivásárhely, 1904. jul. 25.

Az iparostanonc isk. igazgatósága.

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed alkalmából előfizetésre hívjuk föl városunk és vidéke közönségét s általában a székelység barátaikat.

Két évtizednél több ideje már, hogy a „Székelyföld“ mint a szabadelvű eszmék hirdetője, az országos szabadelvűpárt egyik vidéki organuma, a székelység közmívelődési és közgazdasági érdekeinek szolgálatára megalapított és e hosszú időn keresztül, ha szerény eszközökkel is, de mindig becsületes igyekezettel törekedtünk arra, hogy igénytelen, de hazafias munkásságunkkal olvasóink bizalmát kiérdemljük. Hogy mennyire sikerült ez, nem a mi feladatunk megítélni. Részünkről, a már 23 éves multra való visszatekintéssel, kedves kötelesség annak kijelentése, hogy a mi sikert fölmutathattunk abban jelentékeny része van lapunk t. olvasóközönségének és munkáltsáinak, kik anyagilag és szellemileg támogatták lapunkat. A midőn ezt hálás szívvel konstatáljuk, egyuttal bizalommal kérjük az új évnegyed alkalmából ismételtén a szives támogatást.

Igen igen ohajtánók nagyobb terjedelművé tenni, magasabb színvonalra emelni lapunkat, mert ezt, —

T Á R G A.

Székely fürdők.

VI. „Csizsár-füred.“

Nemcsak kifelé hazánk többi részében, de jóformán még Háromszék-megyében sem mindenütt ismeretes ez a kies fekvésű, kis fürdő, melyet mi, kézdivásárhelyiek és vidékiek, „Csizsár-füred“ néven néhány év óta ismerünk, élvezünk és áldunk.

Csizsár-füred szerényen meghúzódik a magabajos egyszerűségében; pedig — a szó komoly értelmében — egyike a szép Székelyföld legkiválóbb, ásványvizekben leggazdagabb fürdőinek. Sőt, ha azt mondjuk, hogy széles e hazában nem sok fürdő van, mely gyógyvizekben Csizsár-füreddel versenyezni tudna: akkor sem nagyítottunk, hanem csak a való igazságot konstatáltuk.

Csizsár-füred ma már a kezdet kezdetén van, de nagy, fényes jövő áll előtte s kincsekben oly dus, hogy hivatva van a szenvedő emberiség egyik jóltevőjévé lenni s így valóban megérdemli, hogy szélesebb körökben ismeretessé tegyék s felhívjuk rá a közfigyelmet.

Csizsár-füred Háromszék vármegyében, Kézdivásárhely vasúti állomástól 20 kilométerre, a „Bálványos-füred“ (régiben: „Büdös“) közvetlen szomszédságában fekszik, ettől kocsival egy negyed, gyalog három negyed órányi távolságra, a sepsiszentgyörgy—csikgyimesi vasút vonal, „Bükszád“

állomásáról kocsival 1 és 1/4 óra alatt elérhető. Utja bármely oldalról igen jó. A kézdivásárhely—bükszádi megyei utvonal 20-ik kilométer jelzőjétől, mely épen a Br. Apor-féle szénsavsűrítő gyár szomszédságában van, egy fél kilométerre, benn egy dőli, gyönyörű völgykatlanban, szőlőtől, porról védett helyen, pompás fiatal bükkös erdő közepében fekszik, északra, nyugatra és keletre felséges panorámával, gyönyörű kilátással. Nyugatra Bálványos-füred teljes közelségében; északra a Jókai Mór hasonló című regényében elbűvölően lerajzolt „Bálványosvár“ romjai pompáznak; amaz fensíkon, emez egy kupalaku hegyesucson.

Füredvízei magukban egyesítik, hogy többet ne mondjunk, a régi Búdös, Kovászna, Vajnafalva és Málnás gyógyvizeit. Ez idő szerint 4 bővízü tükörfürdő áll rendelkezésre, egymáshoz közel, alig 20—30 méter távolságban. A melegfürdőnek használt medence hasonmása a kovásznai eltűnt „Pokolsár“-nak. Ettől délre, fölfelé van a három hideg tükörfürdő.

A keleti medence dus csersavban, kénben, vasban és szénsavban bővelkedik; csodálatos víz ez; olyan, mint a kameleon: színét mindegyre változtatja, most sötétbarna, majd néhány nap múlva hamvaszürke, nemsokára világos sárga színt tükrözik vissza, de mindig dúsan, zugva, sísteregve lobog föl benne az üdítő szénsav.

A középső hideg tükörfürdő egészen vasas. A harmadik tükörfürdő vize sós, kénos és hatalmasan buzog föl benne a szénsav. Pompás ivóvizei vannak, melyek különösen vöröshégyességben szenvedőknek rendkívül hasznosak. Szóval Csizsár-füred egyike e haza legtöbb, legáldásosabb gyógyító erejű vizekköl

bővelkedő fürdőinek, teljesen alkalmas arra, hogy az első fürdők egyikévé legyen.

Légtüredője is nevezetes. Mint Bálványos-füreden a „Büdös barlang“, épen olyan barlang van itt is, közvetlen a 4 tükörfürdő szomszédságában, melyből csak egy áramlik ki a szén- és kőgáz. Ezt a „gőzlő“-t is, mint a fürdők, rendkívül nagy sikerrel használják kivált hűlésben szenvedő betegek, kik már Aradról, Kolozsvárról, Temesvár környékéről s Budapestről is felkeresik Csizsár-füredet értékes, különleges gyógyvizei és csodás hatása kén- és szénsavas barlangjáért, üde, tiszta portmentes levegőjéért, szőlőtől védett, kellemes, kedves fekvéséért.

Vendégoszobái állandóan le vannak fürdőzők részéről foglaltva, s talán tízszer annyi vendége is lenne, mint a mennyivel most dícselkedhetik, ha több vendégoszoba állana rendelkezésére. Átfutó látogatók naponta sokan keresik föl; a közeli Bálványos-füredről állandóan tömegesen jönnek át fürdőzésre a vendégek, kik nem győzik eléggé dicsérni Csizsár-füred pompás vizeit.

Vendégoszobákért 1—2 hőtél előre kell a tulajdonosnál jelentkezni; ilyenek naponta 1—2 koronáért kaphatók. Étkezés szintén jutányos árban kapható a vendéglősnél, ki bár egyszerű, de izletes jó kosztjával teljesen kielégítheti azokat, akik nem a francia konyha kedvelői, de szeretik a jó székely, magyar ételeket. Bor, sör elég jó; mindig kapható a vendéglősnél.

A fürdői élet csendes, zajtalan; a vendégek házias, szeretetteljes barátságban vannak egymással,

érezük, — a székelységnek hova tovább mind jobban növekedő bajai is megkövetelnek. De ezt csak azon esetben tehetjük, ha lapunkra minél többen előfizetnek.

Lapunk előfizetési díja jövőre is marad a régiiben.

Negyed évre: 2 korona 50 fillér.

Fél évre: 5 korona.

Egész évre: 10 korona.

Ismétlően kérjük a t. közönség becses pártfogását.

Kézdivásárhely, 1904. július hó.

Vajna Károly, Ifj. Jancsó Mózes,
felfelős szerkesztő. kiadó lapfelfelős.

NAPI HIREK.

— **Kinevezések.** Szekeres János sósmezői r. kath. lelkész hasonló minőségben Offenbányára, helyébe Sósmezőre lelkészé Biró Kálmán gyergyószentmiklósi káplán nevezett ki. — Oláh Dániel bereczki káplán Gyergyószentmiklósról helyettesített át s Olasz András ujmiséspap kinevezett káplánnak Gelenczére.

— **Kinevezés.** Kézdivásárhelyi Ifj. Tordai Demokos polg. iskolát végzett ifjú kinevezetett Kis-Zsolnára m. kir. államvasúti pályafelügyelő gyalornoknak.

— **Hazafias ünnepély** Bálványos fűreden. A Bálványos-fürdőn időző közönség f. hó 31-én (vasárnap) d. e. 10 órától kezdődőleg a nagy költő Petőffy Sándor halálának évfordulója alkalmából hazafias ünnepséget rendez. A társadalom előkelő tagjai s kiváló zene-művészek ígérték ez alkalommal közreműködéseket. E napon ünnepélyes istentisztelet is fog tartatni. Délben a Fidéli fürdőben (pension) közebéd leend. A szép ünnepségre felhívjuk városunk és vidék közönsége figyelmét.

— **A slójd tanfolyam megnyitása.** Az országos kézimunkára nevelő egyesület által Kézdivásárhelyen rendezett tanfolyamot július 25-én d. e. 11 órakor nyitotta meg Guttenberg Pál igazgató, egy, a tanfolyam fontosságát méltó nagyszabású beszéddel. A megnyitó után Kézdivásárhely város nevében Dr. Török Andor polgármester csinos beszéddel üdvözölte a tanfolyam igazgatóját s hallgatóit s azzal kezdődött vette a tanfolyam rendes tervszerű munkássága. A tanfolyamon résztvesznek a következők: Scriba Emma (Budapest), Biró Jenő (Hád), Tyukody Jenő (Hódmezővásárhely), Robasinszky József (Csongrád), Nemes József (Kassa), Szotyori József (Bákés), Turóczy László ev. ref. le. vita tanító (Braila, Románia), Szabó József (Kézdivásárhely).

együtt tesznek kirándulásokat a közeli Bálványos fűreden, a Bálványosvárhoz, a Szent-Anna tóhoz, Tusnádra, a bükzádi üvegyárhoz, az erdőbe, a szénsavsűrítő gyárhoz, a közelben levő Sós-patakánál levő sós- és más forrásokhoz stb.

Csiszár-fürdő állandóan a derék tulajdonos: Csiszár Dénes kédivásárhelyi szeszgyáros gondos felügyelete alatt áll; áldott lelkű jó felesége intézi az egész idény alatt a fürdő összes ügyeit, melyek között elsőnek tartja a vendégek kényelméről az adott viszonyok között, a lehető legnagyobb mértékben gondoskodni. Előzőkeny, szíves, készséges és udvarias, áldozatkész bánásmódban részesül úgy az ő, mint családja tagjai részéről is, minden látogatója a fürdőnek s évente mind nagyobb és nagyobb áldozatot hoznak, hogy a fürdőt fejlesszék, a fürdőzők részére kényelmesebbé, élvezhetőbbé tegyék. Aki szereti a cse des, zajtalan, egyszerű, családias fürdői életet, aki nem a pompában, cifrázkodásban akar kitűnni, de csekély áldozattal valóban gyógyulást, pihenést, jó levegőt keres: az nyugodtan, bátran jöjjön Csiszár-fürdőre, mely — hiszem — rövid időn egyik legkeresettebb fürdője lesz a Székelyföldnek. Mert bar igaz, hogy Csiszár-fürdő még nem öltött magára cifra ruházatot, hanem egyszerű, szerény külsejű, mint egy jó háziasszony, a maga otthonában: de természeti drága kincsekben gazdag, miként a jó háziasszony családi érényekben. E dus kincsekért pedig fel fogják keresni Csiszár-fürdőt, hova tovább, annál többen s ez a fokozott érdeklődés biztosítani fogja Csiszár-fürdőnek fokozatos fejlődését, emelkedését is.

V.

vásárhely), Sándor Lajos (Közéapajta), Mihályfalvi Károly (Kisborosnyó), Koosis András (Léczfalva), Hamar Endre (Szentkatolna), Jakab Gyula (Esztelnek), Gligor Ferenc (Bereczk), Bodola Antal (Feldoboly), Boda Samu (Nagyajta), Biró Béla (Czofalva), Bartha Károly (Páva), Balogh Albert (Zabola) elemi iskolai tanítók; — Kollár Endre (Baróth), Kollár Endréné (B róth) gazdasági ismétlő iskolai tanítók: — Felméry István (Bínffyhyunyad), Fodor János (Gyergyószentmiklós), Kovács Dániel (Torda), Sággy Mihály (Csongrád), Sándor Mór (Homonna), Schmidt Károly (Káransebes), Rakotytai László (Hajdusoboszló), Vargha Jenő (Szerbnagyszentmiklós), polgári iskolai, — Hrabetz Nándor (Temesvár), Diviácky Rezső (Sárospatak), tanítóképző-intézeti tanárok, — Migray József (Budapest) középiskolai tanár, — Zelényi Kálmán (Kecskemét) és Hertelendy Jenő (Temesvár) árvaházi árva atyák; összesen 34 en; aug. hó 1-én 15 képzőintézeti tanárral szaporodni fog a tanfolyam hallgatóinak száma, kik részére külön előadások lesznek. Üdvözljük a tanfolyam derék igazgatóját, tanárait s intelligens hallgatóit; óhajtjuk, hogy itt időzésük hasznos és kellemes legyen.

— **Uj vasut.** Gróf Mikes Ármin erdőbirtokos kérelmére a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése folytán július 27. és 28. napján tartotta meg a kiküldött bizottság a gelenczei fűrésztelepről Gelencze, Haraly, és Zabola községek határain keresztül a brassói-háromszéki h. é. vasutnak Páva Zabola és Imecsfalva állomások között létesítendő új állomásig vezetendő iparvasut közizgazgatási bejárást Gelenczén. A bizottságban képviselve volt a m. á. v. üzletvezetősége, a h. é. vasut részvénytársasági, Háromszékvármegye közönsége és közigazgatási bizottsága, a vasuti és hajzási főfelügyelőség, a kir. kulturmérnökség, a községek és az érdekeltek. Engedményt dr. Bodor Tivadar jogtanácsos és az üzletvezető igazgató képviselték. A vonalvezetést tervezetét elfogadták, az építési üzem feltételeit megállapították s a bizottság vezetője Ungar J. főmérnök az építésre az előzetes engedélyt megadta. A Putnavorlygyótól a fűrésztelepig engedélyezett sodronykötélpálya üzemének megkezdése után az anyagszállítás a fűrésztelepre s onnan a fűrészáruknak a h. é. vasuthoz szállítása ezzel kedvező megoldást nyer s a hozzáférhetetlen erdőségek terményének értékesítése mint közgazdasági előny foglal helyet az erdőiparban és a szállítási forgalomban.

— **Virág hullás.** Lukács Ilonka, Dr. Lukács Vilmos ügyvéd és felesége Molnár Eszter polgári leányiskolai tanítónő kis leánykaja, szülői nagy bánattal, Kézdivásárhelyen elhunyt. Mult hétfőn temették el nagy részvétellel a kis halottat.

— **Papválasztás Sepsiszentgyörgyön.** A Révay Pál halálával 2 év óta üresedésben levő első papi állomás Sepsiszentgyörgyön végre valahára betöltött s talán most már akként, hogy újabb választás küzdelmeinek nem lesz kitéve az egyházközség. Miatán az első ízben megválasztott Szécsi Ferenc felvinczi pap intrikák folytán lemondott s Bodor János, a zágoniak szelídeleklű, nagy műveltségű papja a neki egyhangulag felajánlott állást nem fogadta el: folyó hó 23-án Kőrőh Endre, erzsébetvárosi körlelkész választották meg a hívek 89 szavazattal pappá, Benedek Árpád 19 szavazatával szemben.

— **Halálozások.** Két kedves ifjú leány elhunytáról adunk szomorú hírt. Mindketten korán törték le az élet fájáról, 20—21 éves korukban, súlyos bánatot hagyva hátra szülőik s testvéreiknek. Az egyik Turóczy Teréz, Turóczy Bálint polgártársunk leánya; a másik Nagy Flóra Nagy József polgártársunk leánya, kiket folyó hó 28-án, illetőleg 29-én a ref. temető kertben Kézdivásárhelyen a közönség meleg részvétele között helyeztek nyugalomra.

— **Vasutasok esküje.** A brassói-háromszéki vasut szolgálatában álló vasuti tisztviselők a napokban tették le az új esküt Horánszky Gyula vasuti főfelügyelő előtt.

— **Lapunk mult számában** Medgyaszay M. Jenő szin. növ. tovább képzésére „Hangverseny“ e. alatt egy napi hír jelent meg. Mint azonban utabban értesültünk, ezen hangverseny közbe jött akadályok miatt, bizonytalan időre későbbre halasztott.

— **Kerületi tanono és segéd munkakiállítás** Marosvásárhelyen című közleményünkre e helyen is felhívjuk városunk és vidék iparosmesterei, segédei és tanoncainak figyelmét.

— **A mi csizmadia és cipész iparunk** dicsőségére szolgál azon fényes eredmény, melyet a katonai bakkanos szállításoknál elértünk. A kédivásárhelyi ipari hitelszövetkezet ugyanis 2300 pár bakkanosot és 530 pár dragonyos csizmát szállított a közös hadsereg részére. Az átadás július 18. és 19-ik napjain történt meg, s ezen alkalommal az átvétellel megbízott katonai szakközégek kijelentették, hogy a kédivásárhelyiek által szállított lábbelik a legjobbak az erdélyi részekből szállítottak között. Szászsebesből is szállítottak a szász atyafiak 200 pár cipőt, melyből azonban egyet sem fogadtak el, hanem utasították őket, hogy menjenek Kézdivásárhelyre csizmadiaságot tanulni.

— **Zabola fűrésztelep** név alatt a Brassó-háromszéki h. é. vasut új állomás létesítését kezdette meg a gróf Mikes Ármin gelenczei iparvasutján szállítandó faipar cikkek felvételére. A vonal igazgatóság ez által, valamint a közelebből Brassó—Sepsiszentgyörgy között létesített új személyvonat beállításával is tanúságot tett a felől, hogy a közönség és forgalom érdekei iránt kellő érdeke van. Helyesen, mert az okos vezetés a vasutat a vicinálisok között az első közé emelte, és a legjövendőmezőbbé tette.

— **(Fölvétel a kolozsvári Tanítók Házába.)** Mint lapunkban már jeleztük is, az Eötvös-alap vezetése alatt álló Tanítók Háza kolozsvári épületének ünnepélyes felavatását a közoktatásügyi miniszter személyes jelenlétében szeptember hóban fogják megtartani. Az elnökség ezúton értesíti a t. szülőket, kik az állam tulajdonát képező főiskolai internátusba fiaikat felvétetni kívánják, hogy levélbeli kérelmükkel már mostantól kezdve f. évi szeptember hó 10-ig bezárólag fordulhatnak az Eötvös-alap elnökségéhez (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 47.) A Tanítók Házába az intézmény rendeltetésénél fogva elsősorban a magyarországi tanárok és tanítók főiskolán tanuló gyermekei vétetnek föl; mindazonáltal miniszteri engedély alapján állami és törvényhatósági tisztviselők, sőt a mennyiben a létszám megengedi, nem tisztviselők fiai is nyerhetnek felvételt az internátusba havi 60 korona díjért. A csekély összeg ellenében az intézet a növendékeknek kényelmes otthont, teljes ellátást, orvosi gyógykezelést és ingyen fürdőket nyújt. A díjak havonként előre fizetendők. A jelzett határidőn túl beérkező jelentkezések csak kivételes és indokolt esetben vétetnek figyelembe.

KÖZGAZDASÁG.

Vedekezés a takarmányhiány ellen.

A pohánka vagy tatárka szintén tarlóvetemény, ezt legtöbbször magja miatt termelik, de lehet zöldtakarmánynak is termelni, sokat azonban nem jó belőle etetni, mert az állatok poháakabeteget kapnak tőle. Nagy előnye, hogy igénytelen és gyorsan fejlődik. Júliusban vetve szeptemberben már virágzik és teljes virágzásra előtt kaszálandó. Takarmánytermelés céljából szokták mustárral vagy kölessel keverten vetni.

Tarlótörés után azonnal vetendő 16—18 cm. jobb talajokon 24 cm. sortávval, 1—2 cm. homoktalajon 3—4 cm. mélyen. Szórtvetésnél kat. holdankint 70—90 liter, sorosvetésnél 60—60 liter vetőmag szükséges. Termése 30—60 q zöldtömeg lehet. Csakis más takarmányfélékkel keverten és mérsékelt mennyiségben szabad etetni.

A fehér mustárt Németsországban már régebben termelik, mint a fejs tehének igen jó takarmányát és tavasszal vagy nyáron vetik. Nálunk ezen időszokban a földi bolha nagy károkat okoz benne, ha azonban augusztus végén vagy szeptember elején vetjük és csak némileg kedvező az időjárás, késő őszre jó zöldtömeget adhat, mert a kisebb fagyok iránt nem érzékeny. Az alföldön ritkán sikerül. Ezen növényvel a zöldtakarmányozást késő őszig ki lehet nyújtani és vele lehet befejezni, azonban bezombolyázni a mustárt nem szabad, mert csipős íz kap és rem eszik az állatok.

Augusztus végén, szeptember elején vetendő 20—30 cm. sortávval vetőmagszükséglet kat, holdankint szórtvetésnél 15—18, sorosvetésnél 12—15 kg. lehet. Vetés után 6—7 hét múlva kaszálandó és 60—80 q zöldtömeget adhat egy kat. holdról.

HIRDETMÉNY.

Alulírott takarékpénztár igazgatósága közhirre teszi, hogy **folyó év szeptember hó 1-től** úgy a régebbi, mint az új betétek után — az intézet által hordozandó tőkekamat adó mellett

3 $\frac{1}{2}$ %-ot fizet.

Kézdivásárhely, 1904. július hó 29-én.

(106. 1-3)

Kézdivásárhelyi Takarékpénztár.

Örök áron eladó, esetleg 6-9 évre haszonbérbe adó

BIRTOK.

Háromszékmegyében, f.-csernátoni határban, 65 k. hold tagosított tehermentes prima szántó-föld, 9 hold szénarét, 47 hold első osztályu csereerdő, két lakó belső telek, gazdasági épületekkel és finom gyümölcsfakkal, a kertek fásítva

Felvilágosításokat ad a tulajdonos:

ÖZV. KOVÁCS KÁROLYNÉ

KOLOZSVÁRT, Trefort-utca 19. szám.

(104. 4-12.)

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint köz-ségi előljáróságok részére **ugy készpénzért, mint részletfizetésre** kapható

butorraktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálósoba berendezés, ruha- és éjszekerény, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, háttas és heverő divány, garnitúra, matracz, fali és toaletti tükör, nád- és préselt ületű hajlitott szék, ablak earnis, stb. melyeket a jelenleg ujonnan berendezett ASZTALOS MŰHELYEMBEN kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítették s olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

A piac soron levő ujonnan épült házam emeleti részét — kényelmes feljáróval — **szeptember 1-től több évre**

haszonbérbe kiadom.

Értekezni lehet **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonossal. (105. 1-3)

50 évi siker!

Eszéki
ARCKENŐCS

és eszéki

SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szepit, májfoltot és a bőr összes tisztátalan ágát

Valódi csakis a

DIENES J.C. „SZALVATOR”-gyógytárából

Eszéken, felsőváros:

1 téglgy eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 korona.
1 drb Szalvator-szappan 1 korona.
1 téglgy kézi paszta 1 . 20 fillér.

Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

61 10-10.

gyógyszerész

Vl., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Eladó ablakok és ajtók!!

Használt, de jókarban levő ablakok, ablaktokok, zsaluk, és ajtók — építés következtében **jutányos árban**

ELADÓK.

Értekezni lehet **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonossal Kézdivásárhelyen.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland-cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; Kézdivásárhelyt kapható: K. Csizsár József utóda **Szabó Lajos urnál.**

70. 27-30.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyen.